

Asia: VN/36908/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi merimiespalvelulain muuttamisesta

Rahoitus

Lausuttavaa merimiespalvelutoimiston rahoituksesta 2025 lähtien.

Luonnos hallituksen esitykseksi merimiespalvelulain 477/2007 muuttamisesta

Suomen Varustamot ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa VN/36908/2023.

Hallituksen esityksessä esitetään, että valtion osuus MEPA:n maksuista lopetettaisiin kokonaan ja MEPA:n toimintaa rahoitettaisiin jatkossa vain suomalaisten merenkulkijoiden ja suomalaisten varustamoiden keräämillä MEPA-maksuilla. Huomioiden Suomen kansainväliset sitoumukset, on Suomessa toteutettava hyvinvointipalveluita myös muille kuin suomalaisille merenkulkijoille. Lausunnonantaja pyytää vastuuministeriötä vielä erityisesti selvittämään, miten Suomi voisi ylipäätään luopua valtion maksuosuudesta, kun Suomi on sitoutunut tuottamaan merenkulkijoiden palveluita kaikille Suomeen liikennöiville merenkulkijoille. Lausunnonantaja pitää mahdottomana tilannetta, että suomalainen merenkulkuelinkeino ja suomalaiset merenkulkijat vastaisivat niistä ulkomaalaisiin merenkulkijoihin kohdistuvista kuluista, joihin Suomen valtio on kansainvälisessä sopimuksessa sitoutunut.

Hallituksen esityksessä esitetty aikataulu on erittäin tiukka eikä käsityksemme mukaan MEPA:lla ole mahdollisuutta tässä aikataulussa saada aikaan sellaisia toiminnan tehostuksia ja säästöjä, jotka vaadittaisiin, mikäli valtio luopuu osuudestaan heti vuoden 2025 alusta. MEPA:ssa on aloitettu tehostamistoimet ja likvidin omaisuuden myynti, mutta riittävää rahoitusta ei näillä keinolla tulla saavuttamaan. Lausunnonantaja ehdottaa, että MEPA-lain muutosten voimaantuloa siirretään ainakin puolella vuodella eteenpäin siten, että muutokset tulisivat voimaan aikaisintaan heinäkuussa 2025. Tällä muutoksella MEPA pystyisi sopeuttamaan toimintaansa joutumatta taloudelliseen

kriisiin. Lausunnonantaja haluaa huomauttaa, että MEPA:n hallitusta johtaa TEM, ja olisi hyvä välttää tilannetta, jossa ministeriön johtama instanssi joutuu ministeriön omien päätösten johdosta maksuvaikeuksiin.

MEPA:lla on kiinteitä kuluja ja sopimuksia, joista ei päästä eroon nopealla aikataululla ja siksi olisi välttämätöntä, että valtion osuutta MEPA maksuista ei liian nopealla aikataululla poistettaisi vaan MEPA-lain muutokselle annettaisiin määräaika.

MEPA:lla on kiinteää omaisuutta, joka ei kuitenkaan ole tässä vaiheessa likvidiä eikä sitä käytännössä voida tässä vaiheessa myydä.

Tulisiko työnantajien ja palkansaajien yhden tuhannesosan suuruista merimiespalvelumaksuosuutta muuttaa?

Työnantajien maksuosuutta ei tule muuttaa. Valtion tulee vastata omalta osaltaan kansainväliseen sopimukseen perustuvasta valtiota velvoittavasta toiminnasta.

Hallinto

Lausuttavaa valtion jättäytymisestä pois merimiespalvelutoimiston hallinnosta.

Mikäli valtio ei osallistu toiminnan kustannuksiin, ei valtiolla tarvitse olla roolia MEPAn hallinnossa.

Lausuttavaa merimiespalvelutoimiston hallituksen ja edustajistoon ehdotetuista jäsenyyksistä ja puheenjohtajuuksien kierrätyksestä. Onko kahden vuoden välein tapahtuva puheenjohtajan vaihtuminen tarkoituksenmukainen? Onko esitetty malli tasapuolinen merimiespalvelutoimiston hallinnon jäsenille?

Mallista on keskusteltu MAN:ssa, jossa lausunnonantaja on edustettuna. Esitys vastaa MAN:ssa keskusteltua.

Tehtävät

Onko merimiespalvelulain 3 §:ssä mainittuihin merimiespalvelutoimiston tehtäviin käsityksenne mukaan tarvetta tehdä muutoksia lainsäädännössä?

Tehtävät määräytyvät ILO:n merityöyleissopimuksen mukaan. Suomi on sitoutunut merityöyleissopimukseen.

Valvonta

Lausuttavaa esityksessä ehdotetusta työ- ja elinkeinoministeriön valvontavallasta ja tiedonsaantioikeudesta merimiespalvelutoimistoa koskien.

TEM:n rooli valvonnassa ei ole yksiselitteinen, huomioiden, että samalla valtio jättäytyy toiminnan rahoittamisesta.

Vaikutukset

Lausuttavaa esitetyistä vaikutuksista.

Vaikutukset toimintaan ovat merkittävät, mikäli lakimuutos tulee voimaan 1.1.2025. Suomea velvoittavaa sopimusta ei pystytä noudattamaan.

Onko esityksellä käsityksenne mukaan vaikutuksia, joita ei ole otettu esityksessä huomioon?

Esityksessä ei ole arvioitu sitä, kuka maksaa ulkomaalaisille tuotettavat palvelut. Esityksessä ei ole arvioitu niitä vaikutuksia, joita saattaa syntyä jos Suomi ei noudata sitovaa kansainvälistä sopimusta.

Esityksen vaikutukset organisaationne toimintaan.

Ei vaikutuksia

Miten näette merimiespalvelutoimiston tulevaisuuden?

MEPA pystyy toteuttamaan merimiespalvelua siirtymäajan jälkeen.

Merimiespalvelulain nojalla on annettu työministeriön asetus merimiespalvelutoimistosta (720/2007).

Onko asetuksessa käsityksenne mukaan muutostarpeita?

Ei lausuttavaa

Muuta lausuttavaa

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Merimiespalvelun tuottaminen perustuu Suomen valtiota sitovaan kansainväliseen sopimukseen (ILO:n merityöyleissopimus). Sopimus velvoittaa perustamaan hyvinvointilautakuntia (wellfare board), jotka tuottavat merenkulkijoille palveluita satamissa. Suomessa kyseisiä lautakuntia ei ole perustettu, vaan merenkulkijoiden hyvinvointipalvelut on osoitettu Merimiespalvelutoimiston (MEPA) tuotettavaksi.

Lausunnonantaja on edustettuna MEPA:n hallituksessa ja Merimiesasianneuvottelukunnassa, jossa hallituksen esitystä on käsitelty.

Mattila Maija
Suomen Varustamot ry